

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. III. De Attritione & Contritione Peccatorum: & propositis quæ illæ
complectuntur, ac motiuis quibus eadem innituntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

CAPVT III.

DE ATTRITIONE ET CONTRITIONE PECCATORVM. & propositis quæ illa complectuntur; ac motiuis quibus eadem inmituntur.

DEO est immensa cœlestis nostri Patris Charitas, vt statim atque iustus labitur in peccatum, ingentis illius stragis, quam illud in anima fecit, compassione tangatur; & misericordiae suae visceribus velit, eum à tanta miseria liberare. Ideoque eum vocat, & ad pœnitentiam impellit. Id quod facit nunc per *syndaresim*, aut naturale lumen, dictamen scilicet ipsius conscientiae, ipsum cor pūgentis, ac de culpa sua erubescens; propter quam inquieta, turbata, & in timore est: donec ab ea liberetur: nunc verò per specialem suam inspirationem, ac vocationem accedit ipse; primumque imperfectum actum excitat, quem ATTRITIONEM vocamus: quo dolet peccator de admissa culpa ob eius *fiditatem*, aut inferni timorem, & pœnam, quàm propterea iudicat se promeritum. Hęc enim duo motiua sunt imbecillis hominis constitutioni proportionata. Et idē innox atq; Adamus in paradiso peccauit, accurrit Deus ad ipsum querendum, animo ac desiderio remedium ipsi afferendi: venit autem cum strepitu adeò tremendo: vt Adam præ metu totus tremens sese absconderit. Non enim ait S. Augustinus) propterea se abscondit, quòd existimaret, se posse occultare DEO: sed quod timor, pudorque ad effugium illud querendum impulerint: externo illo indicio ostendens, quantopere erubesceret, indignumque Dei conspectu se iudicaret. Qui, vt ei mederetur, clara distinctaque voce eum a *vocauit* dicens: *Adam vbi es?* qua vocatione (ait S. Ambrosius) Deus in memoriam Adamo reuocauit ipsius miseriam, vt erubesceret magis, & compungeretur: quasi moneret: attende, quid prius eras, & quid nunc sis. de quibus bonis, de qua beatitudine, de qua gratia, in quam miseriam incidisti? dereliquisti vitam æternam & accumulatus es morti: confepultus errori. Vbi est illa tua benè sibi conscia confidentia? timor iste culpam fatetur, latebra præuaricationem. Vbi ergo es? hoc est, non in quo loco sis quæro, sed in quo statu: quo te perduxerunt peccata tua, vt fugias DEVM tuum, quem antea quærebas? Antea noui te, quia statum, in quo eras approbaram, tanquam à me tibi datum: iam verò te nō noui, quia statum illum improbo, quem tua culpa elegisti. Vbi est serpentis illa promissio: eritis sicut Dij! quem exitum habuit prohibiti pomi delibatio, tuæque uxori Euae placendi studium? pœna, quam iam sentis, malitiam declarat, quam habes. Has & alias eiusmodi considerationes vocatio diuina

I.
*Syndaresis.**Trident.
Cōcil. sess.
14. c. 4.
Attritio.**Lib. 11. super
Gen. ad li.
ter. c. 23.
S. Tren lib.
3. aduersus
heres. c. 37.
a Gen. 3. 9.
Lib. de pa-
radiso c. 14.*cc
cc
cc
cc
*Adam vbi
es?*cc
cc
cc
cc
cc
cc

b Rom. 6. 21.

peccatoribus inspirat, cum admissorum peccatorum eos pudet: quasi illud Apostoli eis obijciat: *b quem fructum in eis rebus habuistis, in quibus nunc erubescitis? nam finis illarum mors est: culpa præterijt, manet verò pudor, confusio, timor, turbatio, nuditas, desertio DEI, reatus mortis, & æternæ condemnationis periculum.*

2.
Adami At-
tritio.

Non vult tamen Deus, nos hic sistere. nam respondente Adamo: *voce tuã audiui in paradiso: & timui, eo quod nudus essem, & abscondi me.* Vidit Deus, parum eum delicti sui gravitatem cognovisse, ac penetrasse: qui potius timebat, seseque abscondebatur ob pudorem, quo nudum in corpore se videns, afficiebatur: quàm quòd creatorem suum offendisset. Ut itaque ad perfectiorem pœnitentiam eum induceret: occasionem ex eius verbis accepit ad animæ nuditatem, culpæque gravitatem ei aperiendam, dixitque: *quis indicavit tibi, quod nudus esses, nisi quod ex ligno, de quo præceperam tibi, no comederes, comedisti?* quasi diceret: ne listas in hac externa nuditate; sed ex ea iniquitatem tuam agnosce, quam in præcepti mei transgressione commisisti.

Contritio.

ex ea. n. euenit tibi, vt innocentia iustitiæque; originali & reliquis gratijs, quibus te exornauerã, fueris spoliatus. Quãobrem pudore suffundere ob admissum malum, quo me offendisti: vt sic tui peccati veniã obtineas. Hac ratione timor *seruilis* quasi manu ducit *filialem* in animam; pudorque *infamia* gradum facit ad ipsius *culpa* pudorem: vt ascendatur ad perfectum peccatorum dolorem, quem CONTRITIONEM appellamus. Qui dolor innititur sincero puroque; Dei amori, detestando culpã super omnia execrabilia, temporalia, & æterna: dolemus enim, quòd eam admiserimus, propterea quod Deum summum bonum, nostrumque benefactorem infinitum offenderimus: amamus verò, eumque rebus omnibus creatis præferimus: statuentes firmiter, peccata nostra iudicio Confessionis suo tempore subijcere: nunquam verò amplius eadem repetere, ne eum offendamus, quem mille rationibus diligere, ei que seruire tenemur.

3.

c 2. Reg 12.

13.
Dauidis
Contritio.

QUONIAM verò in hoc adeò generoso actu, tanquam in suo semine, pœnitentiæ Sacramentum continetur: statim absque vlla mora Deus peccata remittit, gratiæque & charitatis vitam restituit. quemadmodum statim atque Dauid dolore cordis tactus, Nathan Prophetæ respondisset: *c peccavi Domino: è vestigio Nathan respondit: Dominus quoque transtulit peccatum tuum.* dolor. n. Dauidis fuit perfectissimus: nec tam ob horrendas minas, quas Propheta, Dei nomine proposuerat, cõceptus; quã quòd agnosceret, peccasse se contra Dominũ, à quo tot acceperat beneficia. Est verò is liberalis adeò & misericors: vt satis sibi esse repute, si adsit efficax certa que voluntas implendi Confessionis præceptum. ideoque; prius peccata dimittit, quàm re ipsa Cõfessio peragatur. quemadmodum ipse Propheta dixit: *d dixi*

d Psal. 31. 5

confitebor aduersū me in iustitiā meā Domino: & tu remissisti impietate peccati mei. ad eū. n. desideras me videre sanctificatū, vt vel ipsum propositum, animiq; mei decretū acceptes. Quod cōfirmatur ex eo, quōd iubente Christo D. N. e decē leproso sive, & ostendere se Sacerdotibus, dum irent, mandati sint. Ex quo intelligitur, culpæ lepram abstergi ab habente eius contritionem, antequam eandem Sacerdoti manifestet: modō sit animus, firmūque propositum eam manifestandi. Quod statuit Saluator noster, vt nos magis vrgeret, ad non harendum in statu peccati: cū vel vnico actu interno, qui in momento fieri potest, liceat remedium obtinere: & vt studium, quod in præparando nos ad confessionem posuerimus, vtilius & efficacius esse possit, vtpotē in Dei gratia, & cum merito æternæ vitæ adhibitum: Item, vt ipsum confessionis Sacramētum cum maiori dispositione suscipiatur: ac proinde copiosiore conferat gratiam. Certum est enim, multō maiorem gratiam illi cōferre, qui verē Contritus accedit, quā si solum Attritus: & quo dolor fuit intensior, eō copiosiore conferre gratiam: ac denique quōd confessario deficiente, non deficit pœnitenti remedium; nec periculo exponitur, ob talem defectum moriendi in statu peccati.

Ex his apparet, veram Contritionem haberi posse absque actuali memoria omnium peccatorum, quæ in particulari admisimus, nec opus esse speciatim de singulis dolorem habere: propterea quod D. N. contentus sit generali omnium memoria ac dolore, qui vel in vno momento haberi potest. Est tamen valdē expediens, & confert plurimū ea omnia in memoriam reuocare, non solum ad faciendam confessionem, sed ad ipsam etiam habendam contritionem. eō quōd in singulis specialis aliqua ratio esse soleat, quæ ad nouum prouocet dolorem, aut eum augeat. Propterea enim Deus per Ezechielem Prophetam dixit: *quod impius considerans & auertens se ab omnibus iniquitatibus suis, vita viuet.* quæ sententia insinuat, (vt ait S. Chrysoft.) cōsiderantem solum in genere se esse peccatorem, nec ad particularia peccata inspicienda descendentem, rarō ab eisdem se auertere. Quam ob causam ait idem Sanctus, expedire antequam Sacerdoti in confessione manifestentur; eadem ipsi Deo confiteri, ac in cordis secreto recensere, iuxta illud quod idem Dominus per Isaiam dixit. *g. dic tu prius iniquitates tuas, vt iustificeris:* per contritionem scilicet, quam de eis habueris.

Denique, ex dictis intelligitur, perfectam contritionem non exigere necessario lacrymas, aliosve teneros sensibilis deuotionis affectus: sufficit enim, corde ipso peccata prædicto modo summē detestari: quamuis ex fermenti interno dolore soleant prouenire, & oriri ex considerationibus inferius subijciendis: Sed potius donum Dei censendæ sunt: quem supplex meritis orabis, vt tibi h det irriguū superius & irriguum inferius, quæ (vt S. Gre-

Luc. 17. 4.

Contritio
sollis pec-
cataContritionis
utilitates.

4.

Considera-
tio peccato-
rum utilis.f. Eze 18. 28
Hom. 9.Et lib. 1. de
compun. cor-
dis. Hom. 4.
de Lazaro
& diuine.g. Isa. 43. 26
iuxta. LXX.

5.

Compunctio
cordis.h. Ios. 15. 19.
Lib. 3. Dial.
6. 34.

gorius

Donum lacrymarum.

gorius interpretatur) sunt lacrymæ, quæ ab amore nascuntur, & quæ proueniunt à timore: vt vtræque copiosè rigent aridam tui cordis terram: quam faciant, veræ pœnitentiæ fructus proferre.

§. 1. *Proposita quæ Continentur in contritione.*

Contritio est odium omnium peccatorum.

VT hic peccatorum dolor verus sit ac perfectus, continere intra se debet efficacia aliqua proposita, quæ in eo fundantur, quod CONTRITIO sit odium quoddam, ac detestatio generalis peccatorum omnium lethaliū, præteritorum, præsentium, ac futurorum, nullo omninò excepto. Licet enim præcipuè respiciat iam admissa, vt ea destruat: vniuersim tamen omnia detestatur: Nam eadem ratio, quæ ad illorum detestationem inducit, etiam ad reliquorum odium impellit: eò quòd omnia offendant DEVM, Sanctamque eius legem transgrediantur. Nam quemadmodum S. Iacobus Apostolus dixit: a quicumque totam legem seruauerit, si offendat in vno, factus est omnium reus. Nam vel vnico mortali crimine separat se peccator à summo bono, suoque vltimo fine: sicut qui plura committit. Ita igitur, qui vnus lethalis criminis Contritionem habet, dolet virtualiter de omnibus simul: nam in illo inuenitur ratio & causa omnia detestandi.

a Iaco. 2. 10.

Seff. 12. c. 4. Propositum nõ peccandi. Rom. 33. in Euangel.

HINC deducitur, veram CONTRITIONEM, sicut Concilium Tridentinum testatur, in seipsa includere efficaciam propositum amplius non peccandi mortaliter. Vera enim pœnitentia (vt S. Gregorius ait) est, *præterita mala plangere, & firmiter statuere: plangenda iterum non committere.* Quod propositum, imposterum abstinendi, si absit: manifestum est signum, non esse verum præteritorum odium. Et in eum sensum explicat idem Sanctus sententiam illam Ecclesiastici: *b qui baptizatur à mortuo, hoc est, qui, quòd tetigerit corpus mortuum, sese lauat: & uerum tangit eum, quid proficit lauatio illius?* sic homo, qui ieiunat in peccatis suis, id est dolet, quia peccauit: & iterum eadem faciens: quid proficit humiliando se? Quare si desideas & confitearis tuas culpas: habeas verò animum ad easdem redeundi, frustra laboras, teque humilias. nam etsi in specie videaris lauari, maculatus tamen manes: si eam mente ad Sacramentum tentes accedere. Illudor, ait S. Isidorus, & non pœnitens censendus est, qui id facit, aut facere cogitat, cuius dolorem præ se fert. Id quòd ad eò est verum, vt neque ipsa venialia peccata remittantur, quamdiu non adest firmum propositum ab eis abstinendi: ac proinde qui absque tali proposito ea confitetur, verè non absolueretur ab eis: imò, nisi aliquod confiteatur cum firmo voluntatis decreto, ad illud non reuertendi, ipsa confessio esset sacrilega. eò quòd sufficiens ad Absolutionem materia illi deesset: talis enim materia non potest alia esse, quam peccatum cum ea de detestatione & odio, quo diximus,

b Eccl. 34. 3. 3 p. Pastoral. Ad monit. 31. Et in Psal. 50.

Lib de Sum. bono c. 16.

Confessio sine proposito e-mendatiana sacrilega.

PROPTER eandem causam vera contritio non patitur secum vel vni-

2.

cum

cum inordinatum affectum ad aliquod peccatum lethale, etiam si reliqua omnia detestetur: Nam, qui in corde suo dat locum, fouetque aliquem DEI hostem: manifestum est signum, quod nec reliqua propterea detestetur, quod aduersetur Deo, sed ob humanos alios respectus: & quamuis, vt dixit Dauid: *mentita sit iniquitas sibi*: DEVM tamen ipsius fictionem videntem, non potest decipere. Quemadmodum scelestus Rex Antiochus magnum dolorem ac poenitentiam praeferebat, ob damna à se Iudæis illata: quibus etiam plurima bona se facturum proponebat. de quo tamen diuina Scriptura ait: *orabat hic scelestus Dominum, à quo non esset misericordiam consecutus*. quicquid enim in hoc genere faciebat, id erat in specie tantum, absque verò proposito suum peccatum deserendi.

PROPTER eandem causam aliud quoque firmum propositum est necessarium, remouendi scilicet statim proximas omnes occasiones, ac pericula in eadem peccata relabendi. Nam vt Sapiens ait; *e qui amat periculum, in illo peribit*: & *si qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea*. signum est enim eum verè non optare mundus esse, qui non statuit à tangenda pice abstinere. Et in eum sensum dixit Christus D.N. *si oculus tuus scandalizat te, erue eum*: & *si manus tua, vel pes scandalizat te, abscinde, & proice abs te*. deserendo sc. societate & cõtuberniũ cuiusvis personæ, siue maioris, siue minoris aut æqualis, qui te inducit, aut occasione tibi est mortiferè peccandi. Quare siue famulus sit, siue famula: discedere oportet ab eo hero vel Domino, qui ipsos scandalizat: & ipse Herus expellere ex domo sua debet ancillam, cum qua peccat: & frater vel amicus fugere debet sibi æqualem, à quo ad peccandum incitatur. Quod si re ipsa non possis talem societatem deserere; necesse saltem est, firmiter statuere, eam deserere, euellendo ex corde tuo prauam, quæ te scandalizat, affectionem. Ad eum modum, quo Dauid dixit: *h in matutino interficiebam omnes peccatores terra*: non re ipsa, sed efficaci firmoque animi proposito; quod ob suam firmitatem cum ipso opere æquiparabatur, suo tempore executioni mandando. Simile quoque esse debet propositum deserendi officinam, aut munus periculosum, quemadmodum Sanctus Matthæus suum omninò deseruit, ad quod non amplius sit redeundum: propositum item res alienas & honorem restituendi; & quoduis damnum, & iniuriam, quam proximo intuleris, reparandi. Nisi enim hæc adsint proposita, non potest dimitti peccatum. Ad eò verò certum ac resolutum propositum esse debet, vt Confessario tuo dicas quod Zachæus Christo D.N. *ecce dimidium bonorum meorum, Domine, Do pauperibus*; &, *si quid aliquem defraudauit, REDDO quadruplum*. non dixit *dabo & reddam*, sed *Do & REDDO*, quia id facere ad eò firmiter statuebat vt, factum reputaret.

Omnia peccata detestanda.

c Ps. 2. 6 12.

d 2. Mach. 9 3.

3.

e Eccl. 3. 27. f c. 13. 1.

g Mat. 18. 8. Occasiones proxima deserenda.

h Ps. 100. 8

Minimum affectu.

Restitutio facienda. 1. Luc. 19. 8.

DE NIQVE firmiter etiam propositum adesse debet vitam tuam emendandi, & omnia præcepta legis diuinæ Ecclesiæ, & quæ status tui sunt propria custodiendi nullo prætermissio, quod grauis culpæ te reum constitueret: etiam si hoc nomine quemuis laborem, & incommodum temporale subiturus esses. Et quamuis opus non sit, huiusmodi comparationes facere: expedit tamen eas facere, vt certior sis de tui propositi firmitate circa ea, quæ ordinariè occurrunt. Nec opus est exprimere v.g. etiam si afficiar ignominia, aut fortunæ bonis spolier, aut vitam amittam, quemadmodum Martyres: tale peccatum non admittam. Expedit tamen expressè dicere: quamuis iterum occurrat mihi occasio, tentatio, quæ nuper me superauit non patiar me iterum superari. Nam *primum* natura ipsa includitur in Contritione; neque est cur ea exprimendo, qui imbecilles sunt, periculo exponantur titubandi, si tales faciant comparationes: *Secundum* verò magni momenti est, vt præsens resolutio firmior sit, quàm præcedens: statuendo nunc, difficultatem omnem superare, ac deuorare, quæ causâ fuit præcedentis lapsus.

*Proposita
vera non
semper effi-
cacia.*

*Eadem pro-
posita requi-
runtur ad
Attritio-
nem.*

NON tamen existimandum est, proposita non fore vera & sufficientia, ad Contritionem & Confessionem, propterea quòd in eorum executione postea deficias: possunt enim hæc duo esse simul: vt aliquid firmiter apud te constituas, innixus diuinæ gratiæ: sed in executione deficias, ob tuam debilitatem. Illud quoque aduertendum: omnia prædicta proposita non solum ad Contritionem, sed etiam ad veram Attritionem esse necessaria: hoc enim solum interest, quod Contritionis sint ex amore, Attritionis verò ex timore.

§. 2. *Contritionis motiua.*

SVPEREST doloris peccatorum motiua indicare. nam licet is dolor sit donum DEI: procurandus tamen est nobis aliquibus considerationibus, ad eum impetrandum efficacibus. ne nobis obijciat DEVS, quod dixit per Ieremiam: *ahullus est qui agat penitentiam super peccato suo, dicens: quid feci* ingredi intra te ipsum, si vis ad perfectam tuorum peccatorum Contritionem impelli & reuocans ea in memoriam, vt magis erubescas, dicas tibi ipsi, QUID FECI, cum peccaui? quid contra Creatorem meum feci? quid contra meum Redemptorem? quid contra meam animam? quid contra proximos? & quid contra omnem Creaturam?

a Ierem. 3. 6.

I.
*Peccatum
Creatorem
offendit.*

Et incipiens à primo: dic tibi ipsi quid ego feci contra meum Creatorem qui tanta pro me fecit? ipse me ex nihilo creauit, & ego ipsum pro nihilo offendi; ipse me ad suam imaginem & similitudinem fecit, ego imaginem illam deleui, ac dæmonis similitudinem indui; ipse mihi potentias & sensus largitus est, vt ei seruirem, & ego eisdem abusus sum, vt

eum

cum offenderem: Mundum hunc visibilem pro me creauit, & ego, quantum in me fuit, totum contra illum conuertri. Hæc feci contra meum Creatorem. sed quid contra meum Redemptorem, qui tanta fecit ac perpeffus est in mei gratiam? quid mea gula intemperantia feci, nisi Redemptori meo fel & acetum iterum propinare? quid mea superbia, feci, nisi eiusdem caput spinis iterum pungere? quid proprio mei amore, nisi lancea latus eius aperire? quid furtis & concupiscentijs meis, nisi dorsum eius flagellis lacerare? quid prauis meis desiderijs & actionibus, nisi pedes & manus eius clauis transfigere, meisq; peccatis iterum crucifigere Filium Dei?

QVOMODO autem exprimere sciam, quid contra meipsum fecerim? animam enim meam culpa occidi, gratiaque & charitate expoliaui; DEI amicitiam perdididi, & cœlestem hæreditatem; feci meipsum Diaboli mancipium, & in perpetuum inferni carcerem me conieci: quis maiori me odio habuit, quã ipsemet me oderim. O quis crudelis aded meus fuit inimicus, atque ipsum meum peccatum. O me miserum QUID FECI?

QVID etiam feci contra meos proximos? Nam alios temporalibus bonis per fraudem spoliaui, alijs per murmuraciones honores detraxi; alij, ob scandala illis à me data, animæ vitam perdiderunt; alij per iram meam, corporis damnum subierunt. Denique peccatis meis matrem meam Ecclesiam contristauit; iustos fratres meos afflixit; Angelos pacis ad planctum prouocauit; &, quod in me fuit, creaturas feci proditrices, dum eis sum vsus contra communem Creatorem. Si itaque tantum est malum, quod perpetravi, quid faciam, vt illud dissoluam? quomodo Creatorem meum placabo? Redemptori meo reconciliabor? quid faciam, vt amissa recuperem, & proximis, quod male illis abstuli reddam? Scio quid faciam, ibo cum b *Maria Magdalena ad pedes Iesu Christi Domini mei*, facti mei pœnitentia ac dolore cor meum ibi conteram; lacrymarum torrentes, propterea, quod ipsum offenderim, affundam: & ad pedes Ministri eius omnes meas culpas aperiam; meque omnino ei subijciam, vt, quæcunque in earum satisfactionem ille mihi iniunxerit, subeam: per quod medium de misericordia Domini mei confido, quod gratia sua dignabitur totum damnum dissoluere: quod mea ego culpa contraxi.

HINC in modum seruens illa pœnitens peccata sua ad CHRISTI pedes defleuit. de qua Sanctus Gregorius: *considerauit quod fecit, & noluit moderari quid faceret*. Viua enim eorum, quæ fecerat, consideratio eam impulit, vt extraordinarijs illis, quæ refert Euangelium, medijs, ea, quæ fecerat, dissolueret: quemadmodum ad finem primi Tractatus indicauimus.

EXTOLLAMVS adhuc quatuor has considerationes quatuor alijs, quas indicat S. Bernardus his verbis: cogita in DEO tuo quatuor hæc occurre-

2.
Redemptorem.

3.
Animam propriam.

4.
Proximos.

Creaturas.

b Luc. 7. 12.

Homil. 2. in Euang.

Serm. 16. in
Cant.

re, quòd sc. sit CREATOR, quòd sit BENEFACTOR, quòd sit PATER, &
DOMINVS. Ad omnia reus es, plange per singula. Ad primum & vltimum
respondeat timor tuus: ad duo media pudor. PATER sanè non metuitur,
cùm pater sit: Patris enim est misereri semper & parcere. Et si percutit, vir-
ga non baculo percutit; & cùm percussit, sanat. paterna vox est: percutiam
& ego sanabo. Non est proinde, quod à patre formides, qui etsi quandoque
feriat, vt emendet; nunquam tamen, vt vindicet. At verò cogitantem, quòd
PATREM offenderim, est certè quod pudeat: etsi non quòd terreat. Volun-
tariè genuit me verbo veritatis, non stimulo carnalis cupiditatis excussit,
quemadmodum genitor carnis meae. Deindè etiam nò pepercit vnigenito,
pro sic genito. Ita ipse quidem patrem se exhibuit mihi, sed non ego me illi
vicissim filium. Quanam fronte attollo iam oculos ad vultum patris tam
boni, tam malus filius? Pudet indigna gessisse genere meo, pudet tanto patri
vixisse degenerem *e Exitus aquarum deducite oculi mei: d operiat confusio faciè
meam, vultum meum pudor suffundat, occupetque caligo. e Deficiat in dolore
vita mea, & anni mei in gemitibus. Proh pudor, quem fructum habui, in quibus
nunc erubescō: si in carne seminavi; de carne, non metam nisi corruptionem: si in
mundo, & h ipse transit & concupiscètia eius. Quid? caduca, vana, & propè nulla;
& quorū finis mors est. infelix & insanus præferre non erubui æterni Patris
amori & honori! Cōfundor, cōfondor audire: *i si ego Pater: ubi est honor meus?*
Sed & si Pater nò esset: obrueret me beneficijs. Instaurat aduersū me testes
(vt alia innumera taceam) huius corporis victū, & vsum temporis huius, &
super omnia sanguinè dilecti filij clamantem de terra. Pudet ingratitude:
quanquam ac confusions cumulum, arguar etiam *k reddidisse mala pro bonis
& odiū pro dilectione. Minimè quidè mihi à BENEFACTORE, sicut nec à pa-
tre timendum. Verus quippè beneficus est, dans affluenter, & non impro-
petans. Non improperat dona quia dona sunt: & beneficia sua mihi dedit
non vendidit. Denique sine penitentia sunt dona eius. At quātò de illo be-
nignius; tantò de me indignius sentire cogor. Erubescè & dole nihilomi-
nus anima mea quoniam etsi illum non repeterè & non improperare de-
cet: nos tamè omninò dedecet ingratos immemores que extitisse. Heu, quid
vel nunc tandem retribuam Domino pro omnibus, que retribuit mihi? Quod si
segnior fortè suas partes minus exequitur pudor: timor sanè excitetur in
adiutorium. EXCITETVR, vt EXCITET. Sepone parum pia vocabula
benefactoris & patris, atque ad austeriora conuertere. Nempè qui legitur
in *Pater misericordiarum & DEVS totius consolationis*: Legitur nihilo-
minus: *n DEVS vltionum Dominus. Legitur: o DEVS iudex iustus & fortis.*
Legitur: *p terribilis in consilijs super filios hominum. legitur DEVS Zelans.*
Quòd pater est, quòd beneficus est, tibi est: quòd Dominus ac creator, sibi.**

Etenim

Etenim propter semetipsum fecit omnia, scriptura teste. Qui ergò, quòd tuum est, tibi defendit ac seruat: putas & pro se aliquando non celabit! putas sui non requireret principatus honorem? q̄ *Propter hoc irritauit impius Deum, quia dixit in corde suo, non requireret.* Et quid est in corde tuo dicere, *non requireret*, nisi non metuere, quòd requirat? Sed requireret vsque ad nouissimū quadrantem: requireret & *retribuet abundanter facientibus superbiam.* Requirit à redempto seruitium, honorem & gloriam ab eo, què psalmauit. Esto quòd dissimulet pater, ignoscat beneficis: sed nò **DOMINVS** & Creator. Et qui parcat filio, non parcat figmento, nò parcat seruo nequā. Pensa; cuius sit formidinis & horroris, tuum atque omnium contempnissimè factorem, offendisse **DOMINVM** maiestatis. Maiestatis est timeri, **DOMINI** est timeri, & maximè huius maiestatis, huiusque **DOMINI.** Nam si reum regie maiestatis quamuis humanæ, humanis legibus plecti capite sancitum sit, qui finis contemnentium diuinam omnipotentiam erit? tangit montes & fumigant: & tam tremendā maiestatem audet irritare vilis puluisculus, vno leui flatu mox dispergendus, & minimè recolligendus: ille *stimendus est, qui postquā occiderit corpus, potestatem habet mittere in gehennam.* Paveo gehennam, paveo iudicis vultum, ipsis quoque tremendum Angelicis potestatibus. Contremisco ab ira potentis, à facie furoris eius, à fragore ruentis mundi, à conflagratione elementorum, à tempestate valida, à voce Archangeli, & à verbo alpero. Cōtremisco à dentibus bestie infernalis, à ventre inferni, à rugientibus præparatis ad escam: horreo vermem rodentem, & ignem torrentem, fumum & vaporem & sulphur, & spiritum procellarum. Horreo tenebras exteriores. *Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum* vt præueniam fletibus fletum, & stridorem dentium, & manuum pedumque dura vincula: & pondus catenarum prementium, stringentium, vrentium, & cōsumentium? Heu me Mater mea, vt quid me genuisti filium doloris, filium amaritudinis, indignationis & plorationis æternæ! *u cur exceptus genibus, cur lactatus uberibus, natus in combustionē, & cibus ignis?* Hucusque S. Bernardus, qui non minus eleganter, quàm piè hortatur nos ad considerationem eorum, quæ filialē *timorem* & sanctum *pudorem* in nobis excitent ob Deum offensum, sicut & timorē pœnæ lubeundæ. Nechi timores erunt sicut *x Baculus Elisæ*, qui per manum Giezi superpositus mortuo neq; vocem ei dedit neq; sensum, nam baculus diuini timoris, si cor tuum tãgat, etiamsi propter culpam sis mortuus, excitabit te, vt eam sentias; aperietque os tuum, vt clamans ad Deum, veniam petas de tuis erratis; & oscitare incipies, gratiæque vitam recipere: non enim baculum hunc ponit Giezi, puer Propheta, sed ipsemet Propheta: nec seruorum est timor, sed filiorum, qui virtutem habet ad illos per amorem cum Patre suo reconciliandos.

“
“
q̄ *Psal. 9. 33.*

“
“
r̄ *Psal. 9. 33.*

24.
“
“

“
“
“

“
“
“

“
“
s̄ *Luc. 12. 5.*

“
“
“

“
“
“

“
“
“

“
“
ū *Tob. 3. 12.*

“
“
“

x̄ 4. *Reg. 4.*
31.